

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord 5

Indledning 11

1914

Den første tid

»Det var, ligesom der svævede elektricitet i luften« 18

En lørdag i august 23

Søndag klokken fire: Kaffe i Paris 28

Kampe i Belgien

De store planer og grænseslagene 35

Ind i Belgien 37

Angreb anno 1914 40

Den tyske hær 44

Tykke Bertha 48

Den lange varme march 50

Krigsforbrydelser

Louvain brænder 58

De belgiske friskytter 59

»Jeg så, at vore tropper havde dræbt rub og stub« 64

Fra Mons til Marne

Englen fra Mons 72

Slaget ved Mons 74

Ind i Frankrig 80

Miraklet ved Marne 81

»Tilbage! Vi er ingen folk mere« 88

På vej mod skyttegravnen 91

1915

Vestfronten

»Så fast forskanset i skyttegravene« 96

Stillingernes anatomi 101

Graven 110

»Jo dybere vi kan komme ned, desto sikrere er vi« 115

Soissons og Moulin

De fejlslagne offensiver 124

Høj 132 129

Den sorte dag ved Moulin 135

Dansksindede på Vestfronten

»Er her nogen danske?« 140

»Vi er lutter danskere her« 150

Kammerater og etapesvin 156

Venskab og veteraner 160

»Officerene lever jo flot« 165

Hverdag i skyttegraven

Skyttegravens monotoni 170

Patruljer og vagt 182

1916

Navarin og Givenchy

Navarin: Angreb mod begrænsede mål 190

Givenchy: Krigen under jorden 194

En ny slags krig

Stormtropper 203

»Geværet havde vi ikke med os« 207

Artilleriet 215

Verdun og Somme

»Det er ikke krig, men simpelthen myrderi« 229

Høj 304 235

Fort Douaumont 243

»Svømmebadet i Somme« 247

Et mindretal i krig

Desertørerne 264

Myndighedernes reaktion 277

»Så kan de føre krigen alene« 282

1917**»Fjenden«**

Danskerkortet 294

Tommy, Franz og de sorte 299

Overgivelse og drab 304

Danskerlejerne 313

Fra Sigfried-stillingen til Ypres

Alberich og Siegfried 322

Påskeslaget ved Arras 325

Tredje slag ved Ypres 332

At overleve Vestfronten

Lev og lad leve 339

»Jeg fejlede sandt at sige intet« 351

»Kære Johan« 357

Orlov og hjemmefront 364

»Når dagen er forbi, beder jeg næsten altid« 372

Kampvogne, fly og gas

Kampvogne ved Cambrai 379

»Flyvernes evindelige, nervepirrende summen« 387

Den kemiske sky 398

1918**Samlede tab**

De syge og sårede 408

»Johannes har haft en let og rask død« 419

11.11.11

Ludendorff-offensiverne 428

Lyden af fred 439

Danskere på Vestfronten

»Gid dette myrderi snart må få en ende« 452

Tiden som fulgte

Hjemrejse 462

Invalider og renteneuroser 467

Veteranerne 470

Hvor ved vi det fra 476

Forkortelser 481

Kilder 482

Litteratur 487

Noter 496

Register 526